

---

worked out method of surgical treatment is effective in the treatment of secondary glaucoma. After the operation according to the developed method the IOP compensation was observed in 16 patients (88.9%).

Особливості патології рогівки в умовах карантину при пандемії, викликаній коронавірусом SARS-COV-2

Дрожжина Г.І., Гайдамака Т.Б., Ивановська О.В., Осташевський В. Л., Коган Б.М., Иванова О.М., Середа К.В., Тройченко Л.Ф., Великсар Т.А., Рязанова Л.Ю.

ДУ «Інститут очних хвороб і тканинної терапії ім. В.П.Філатова НАМН України» (Одеса, Україна)

Проаналізовано показання до трансплантації рогівки, яка зроблена з лікувальною метою з 2 січня по 30 грудня 2020 р. у відділі патології рогівки. За вказаний період проведено 181 трансплантація рогівки. З числа всіх зроблених трансплантацій рогівки з лікувальною метою проведено 131 оперативне втручання (72,4%), що на 7,9% більше в порівнянні з 2019 р. Відзначено вкрай важкий стан рогівки і ока хворих, що надходили для лікувальної кератопластики, серед яких ускладнення у вигляді перфорацій рогівки спостерігалися у 59 (45%), гіпопіон - у 14 (10,7%), десцеметоцеле у 9 (6,9%), абсцес рогівки у 8 (6,1%), енд офтальміт у 11 (8, 4%). Таким чином, складності, що пов'язані з карантинном і локдауном на території України, призвели до вимушеного самолікування хворих та значного зростання важкої патології рогівки.

Особенности патологии роговицы в условиях карантина при пандемии, вызванной коронавирусом SARS-COV-2

Дрожжина Г.И., Гайдамака Т.Б., Ивановская Е.В., Осташевский В.Л., Коган Б.М., Иванова О.Н., Середа Е.В., Тройченко Л.Ф., Великсар Т.А., Рязанова Л.Ю.

ГУ «Институт глазных болезней и тканевой терапии им. В.П.Филатова НАМН Украины» (Одесса, Украина)

Актуальность. Пандемия, вызванная коронавирусом изменила мир, не только в связи с тем, что одновременно были инфицированы тысячи больных и системы здравоохранения многих стран впервые столкнулись со столь массовой нагрузкой на медицинские учреждения, но также и потому, что тысячи больных с различными заболеваниями практически оказались отрезанными в условиях введенного карантина и локдауна от специализированной медицинской помощи.

Цель работы анализ тяжелой патологии роговицы, потребовавшей проведения кератопластики по данным отдела патологии роговицы за 2020г.

Материал и методы. Проанализированы показания к трансплантации роговицы, произведенной с лечебной целью со 2 января по 30 декабря 2020г. в отделе патологии роговицы. За указанный период произведена 181 транс-

---

плантация роговицы, из них 157 кератопластик с использованием кератобиоимплантатов (КБИ), из них в 20 случаях при потребности в трансплантатах небольшого диаметра (3,5-6,0мм) из одного КБИ выкроены трансплантаты для двух больных. В 24 случаях с лечебной целью произведена трансплантация криоконсервированной амниотической мембраны (АМ). Возраст больных составлял от 19 до 86 лет ($M=54,2\pm SD16,5$), преобладали мужчины - 111 (61,3%). Из числа всех произведенных трансплантаций роговицы с лечебной целью произведено 131 оперативное вмешательство (72,4%), из них 107 кератопластик и 24 трансплантации АМ. Среди всех произведенных трансплантаций роговицы с оптической целью выполнено 50 кератопластик (27,6%), по поводу кератоконуса – 24 (13,3%), первичных дистрофий роговицы, включая эндотелиальную дистрофию Фукса - 14 (7,7%), буллезной кератопатии - 7 (3,9%), прочих - 5 (2,8%). Большинство трансплантаций роговицы произведено по поводу язвенно-некротических процессов - 131 (72,4%), что на 7,9% больше по сравнению с 2019г. Отмечено крайне тяжелое состояние роговицы и глаза больных, поступавших для лечебной кератопластики, среди которых осложнения в виде перфораций роговицы наблюдались у 59 (45%), гипопион – у 14 (10,7%), десцеметоцеле у 9 (6,9%), абсцесс роговицы у 8 (6,1%), эндофтальмит у 11 (8,4%). Среди этиологии язвенно-некротических процессов превалировали смешанная флора (бактерии + грибки, герпес + бактерии, герпес + грибки) – 42 (32,1%) и герпетическая инфекция - 25 (19,1%). Нейротрофическая этиология диагностирована у 20 (15,3%), аутоиммунная – у 20 (15,3%), грибковая – у 12 (9,4%), бактериальная - у 8 (6,1%), розацеа – у 3 (2,3%), акантомебная – у 1 (0,8%) больного. У 48 больных (26,5%) воспалительный процесс роговицы был двусторонним. В 31 случае (17,1%) в связи с особой тяжестью поражения роговицы и глаза были выполнены комбинированные с кератопластикой оперативные вмешательства (ленсвитрэктомия, экстракция катаракты, антиглаукомные, блефароррафия). Из числа всех пролеченных больных в отделе патологии роговицы в 2020г. по ургентным показаниям госпитализировано 46,9% больных, что в 2,2 раза больше по сравнению с 2019г. (21,3%).

Выводы. Таким образом, сложности с перемещением граждан по территории Украины в период карантина и локдауна (ограничение железнодорожного и автомобильного сообщения), закрытие поликлиник и перевод в онлайн режим работы узких специалистов, полное отсутствие информации о том, куда может обратиться больной с той или иной офтальмопатологией, привело к вынужденному самолечению больных и существенному росту тяжелой патологии роговицы.

Features of corneal pathology during quarantine in a pandemic caused by the SARS-COV-2 coronavirus

Drozhzhyna G. I., Gaidamaka T. B., Ivanovska O. V., Ostashevsky V. L., Kogan B. M., Ivanova O. N., Sereda K. V., Troichenko L. F., Veliksar T. A., Ryazanova L. Yu.

SI «The Filatov Institute of Eye Diseases and Tissue Therapy of NAMS of Ukraine» (Odesa, Ukraine)

The purpose of the work was to analyze severe corneal pathology, which required keratoplasty according to the data of the corneal pathology department at 2020. The indications for corneal transplantation performed in the department of corneal pathology for therapeutic purposes from January 2 till December 30, 2020 were analyzed. During this period, 181 corneal transplantations were performed, 131 (72.4%) of all operations were performed with therapeutic purposes, which is 7.9% more than in 2019. Extremely severe condition of the cornea and eye of patients admitted for therapeutic keratoplasty was noted, including corneal perforations - in 59 (45%), hypopyon in 14 (10.7%), descemetocoele in 9 (6.9%), corneal abscess in 8 (6.1%), endophthalmitis in 11 (8, 4%). Thus, the difficulties associated with quarantine and lockdown on the territory of Ukraine led to the forced self-treatment of patients and a significant increase of severe corneal pathology.

Оцінка стану бульбарної кон'юнктиви у хворих з цукровим діабетом 2 типу та без цукрового діабету

Жмудь Т. М., Андрушкова О. О., Гріжимальська К. Ю., Демчук А. В.

Вінницький національний медичний університет ім. М.І. Пирогова
Цитологічна лабораторія КНЗ «ПРЦО ВОР» (Вінниця, Україна)

Актуальність. На теперішній час за даними МОЗ України близько 1,2 мільйони українців хворі на цукровий діабет, що викликає багато метаболічних порушень з боку усіх органів та систем, зокрема і зміну багат шарового плоского незроговілого епітелію кон'юнктиви по типу плоскоклітинної метаплазії. Включення келихоподібних клітин зникають, кількісний та якісний склад слізної рідини зменшується, внаслідок чого розвивається хвороба «сухого ока» (ХСО). Імпресійна цитологія є методом, що дозволяє дослідити гістологічні зміни епітелію кон'юнктиви.

Мета: Порівняльна оцінка стану бульбарної кон'юнктиви здорових осіб та людей, що мають цукровий діабет 2 типу.

Матеріал та методи. Було взято зразки епітелію кон'юнктиви 34 осіб хворих на цукровий діабет II типу та 10 здорових осіб віком 45-65 років шляхом ставлення відбитку на зовнішньому нижньому квадранті ока ацетат-целюлозним фільтрувальним папером Millipore протягом 5-10 секунд. Після цього фрагменти фіксували 95-відсотковим спиртом задля інгібування аутолізу клітин, потім проводили фарбування зразків гематоксилін-еозином, або по Папаніколу. Далі відбувалося перенесення зразків на предметне скло із збереженням маркувальної поверхні, Дослідження мікропрепаратів про-